

דף יב.

עין משפט א.

או"ח סימן רמד פ"א

א. מסכם עם האיננו יהודי על המלאכה וקוצץ לו דמים בכו"כ, והאיננו יהודי עושה לעצמו אע"פ שעושה בשבת מותר ^ק. והוא שזה יהיה בצנעה שאין מכירין הכל ^ר שזו מלאכת ישראל הנעשית בשבת, אבל אם המלאכה היתה ידועה ומפורסמת אסור שהרואה את הא"י עוסק, אינו יודע שקצץ עמו אלא אומר פלוני הישראל שכר הא"י ^ש לעשות לו מלאכה בשבת.

ב. הפוסק עם האיננו יהודי לבנות לו חצירו או לקצור לו שדהו ^ת, אם היתה המלאכה בעיר או בתוך התחום אסור ^א לו להניח הא"י לעשות

^ק. ע"ז כ"א, ושבת י"ז ורא"ש שם. דכיון שאין קפידא לישראל מתי יעשה ע"כ מותר אפי' יעשה בשבת דאדעתא דעצמו עושה.

וה"ה אם סיכם עמו שכו"כ יקבל למאה מהמלאכה שהוא עושה ושכרו עולה ויורד לפי פעולתו גם זה מיקרי קצב עמו ומותר. כ"כ בספר שמן המשחה דף י"ח.

^ר. לאו דוקא הכל אלא אפי' מקצת מכירים ויודעים, אסור, שהרי גם לבני ביתו יש לחוש כמ"ש הרמ"א. אולם המ"א בס"ק ב' כתב אפי' שקצת יודעים מותר ומש"כ הרמ"א גם בבני ביתו יודעים אסור, איירי במלאכת מחובר ותוך התחום, ושם חוששין אפי' לאורחים. ויש חולקים דאין לחלק בין מחובר ללא מחובר, ועיין בכה"ח אות ג'.

^ו ודוקא בכלים המטלטלים שייך בהם חילוק זה להתיר בהם בקבלנות בבית הגוי כשאינו מפורסם שהוא של ישראל, אבל בכונה בנין בבית ישראל או בחנות של ישראל אפי' ברחוב של עכו"ם ואינה ניכרת לישראל הדריס בעיר, אפ"ה לא שייך להתיר כיון שהוא בתוך העיר או בתוך התחום, א"א שלא תהיה ידיעה לאחד מישראל וחברך חבא אית ליה. כה"ח אות ג'. ועיין במ"א ס"ק ג'.

^ו וצינעה היינו שלא רואים אותו ישראל לאותו גוי בזמן שעושה מלאכת הישראל, אבל מה שרואים אותו העכו"ם עולה לבית ישראל בשבת לא חשיב בזה פרהסיה, כה"ח אות ד'.

^ש. היינו שכרו לימים וזה אסור מדינא, מ"א ס"ק ג'.

^ת. אע"ג דדרך השדה לקבלה באריסות, ומותר כדלעיל בסימן רמ"ג הכא כיון שבעת הקציר אין העכו"ם נוטל בריוח יחשדו ששכיר יום הוא, מ"א ס"ק ה'.

^א. ואפי' יעבירו קול בעיר שפלוני הוא בקבלנות ג"כ יש חשד ואסור, כה"ח אות ט'. אם החצר בארץ ישראל והיא חרבה וניתן רשות ע"י הישמעאלים לבנותו ויש חשש שיחזרו בהם, מותר להניח הפועלים לעשות מלאכה אפי' בשבת דאמירה לגוי שבות והותר משום ישוב ארץ ישראל. כה"ח אות י'.

^ו ועיין בכה"ח אות י"ב אם מותר לומר לגוי שיסתחר לו בבורסה בשבת בחו"ל והגוי נוטל בתיווך שלו כו"כ למאה מהסכום שקונה ונכתב נייר הקנייה על שם הישראל בשבת, ואפי' שלא אמר לו בפירוש לקנות לו בשבת ולענין מעשה יש להחמיר ע"ש.

לו המלאכה בשבת משום הרואים ^ב שאינם יודעים שפסק עמו.

הגה: אפי' אם הישראל גר בין האינם יהודים חוששין לאורחים הבאים שם או מבני ביתו שיחשדו אותו.

א. ג. אם המלאכה היתה מחוץ לתחום ^א, וגם אין עיר אחרת ^ד בתוך התחום של המקום שעושים בו המלאכה מותר.

עין משפט ב. אור"ח סימן תקמג סעיף ב

ב. אינו יהודי שקיבל מערב יו"ט לבנות ביתו של ישראל בקבלנות אסור להניחו לעשותו בחוה"מ אפי' שזה מחוץ לתחום ^ה, אבל אם נתן מלאכה לאינו יהודי בדבר תלוש לפני המועד בקבלנות לעשותה בתוך ביתו של האיננו יהודי מותר ^ו.

עין משפט ג. אור"ח סימן תקמב סעיף א

א. אפי' המלאכות המותרות אינם מותרות אלא לעשותן לעצמו או

ב. אסור להניח למשרת גוי לעשות בבית הישראל מלאכה אפי' לעצמם מפני הרואים שיאמרו הישראל ציוה להם לעשות בשבת כדי שיהיו פנויים למו"ש למלאכתו. כה"ח אות י"ג.

בית שעומד ליפול במפולת מותר לשכור גוי בע"ש בקבלנות כדי שיסמוך המפולת ע"י קורות, ולא ישכור אותו בפירוש אלא יאמר כל המתקן אינו מפסיד. שם אות י"ד.

ג. ולא חוששין מפני הרואים שיצאו עד התחום ויראו מעבר לתחום דזה לא שכיח, כה"ח אות י"ח.

ד. היינו של יהודים דעיקר החשש אינו אלא מפני היהודים הרואים, וה"ה אם דרים יהודים יחידים בתוך התחום ג"כ אסור לעשות מלאכה מפניהם, כה"ח אות כ"ג.

ה. שהרי אפשר ללכת שם ע"כ אסור, לא כן בשבת, דמחוץ לתחום מותר ואף שנתן לו בקבלנות ואדעתא דנפשיה עושה אסור, שהרואה יאמר שהוא שכיר אצלו. מ"ב אות ג'.

ו. ואפי' כבר התחילו לבנות לפני יו"ט ואינם רוצים ליבטל ואם לא יגמרו שוב לא יגמרו מלאכתן ג"כ אסור להניחם לעשות בחוה"מ.

ז. ובית שנבנה באיסור ע"י עכו"ם בחוה"מ נכון להחמיר שלא יכנסו בו הגם שמדינא מותר. ב"י וט"ז ס"ק א'. אבל מדברי מר"ן השו"ע שלא העתיק חומרת הטור משמע שא"צ להחמיר. מ"ב אות ג'.

ח. כיון שזה בתוך ביתו של האיננו יהודי אין בזה חשד כיון שהוא בקבלנות. מ"ב אות ו'.

לעשותן לאחרים בחנם אבל בשכר אסור^ז, אבל אם אינו נותן לו שכר קצוב אלא שאוכל עמו מותר^ח.

הגה: ודבר האבד מותר לעשות אפי' בשכר קצוב^ט.

עין משפט ד. אר"ח סימן תקמג סעיף ג.

ג. מותר לתת בחוה"מ לאינו יהודי^י מלאכה בקבלנות או בשכיר יום כדי שיעשה המלאכה אחר המועד, ובלבד שלא ימדוד ולא ישקול או ימנה^כ במועד כדרך שהוא עושה בחול.

הגה: ואפי' אם יעשה האיני יהודי אח"כ המלאכה בחוה"מ מותר^ל, כיון שהתנה עמו לעשותה רק אחר המועד.

עין משפט ה. אר"ח סימן תקמג סעיף א.

א. כל דבר שאסור לעשותו אסור לומר^מ לאינו יהודי לעשותו.

ז. היינו בדבר שהוא לצורך המועד והתירו בשינוי או במעשה הדיוט, אבל דבר שהתירו במעשה אומן ובלי שינוי כגון הספרים והכובסים וכן מכשירי אוכל נפש ממש, וכ"ש אוכל נפש עצמו כגון טחינה ואפייה וכדומה זה מותר אפי' בשכר אם לא מצא בחנם, דהוי כדבר האבד שמותר בשכר קצוב, כ"כ המ"ב בביאור הלכה. כה"ח אות א'.

ובמקום שאסור בשכר הטעם משום דהוי כעובדין דחול. ט"ז ס"ק א' מהב"י. וכל המלאכות אסור לעשותן לצורך עכו"ם אפי' בחנם, ולפ"ז אסור לבשל לצורך עכו"ם. כה"ח אות ב'.

ח. שאין זה כעובדא דחול, לבוש.

ט. דכאן התירו בשביל טובתו של בעה"ב כמו שהתירו לפועל לעשות מלאכה בשביל שיהיה לו מה לאכול. כה"ח אות ה'.

י. וה"ה שמותר ליתן לישראל שיעשה המלאכה אחר המועד. מ"א ס"ק ד'. אבל הא"ר כתב דלישראל אסור משום החשד, והמ"ב בס"ק ז' פסק כדברי המ"א דמותר. כה"ח אות י"ב.

כ. וא"כ כשנותן בגדיו לכובס אסור למנותם בחוה"מ. מ"א ס"ק ה'. וכיון שלא מאמינו לאינו יהודי בלי מנין נהגו שלא ליתן בחו"מ לכובס א"י אפי' על דעת לעשותם אחר המועד. כה"ח אות ט"ז.

ל. היינו שאין צריך למחות בידו. מ"א ס"ק ו'. מ"ב אות י"א. ויש חולקים על דברי המ"א, וכ"ש בחלוקים הידועים שהם של ישראל צריך למחות בו. כה"ח אות י"ז.

מ. היינו בדבר שהוא לצורך המועד והתירו בשינוי או במעשה הדיוט, אבל דבר שהתירו במעשה אומן ובלי שינוי כגון הספרים והכובסים וכן מכשירי אוכל נפש ממש, וכ"ש אוכל נפש

עין משפט ו.

אור"ח סימן תקמ"ג פ"ג

עין לעיל עין משפט ד

עין משפט ז.

אור"ח סימן תקלו פ"ג

ג. אין מרביעין בהמה בידים במועד ^א אבל מקיזין לה דם, ואין מונעין ממנה כל רפואה אפי' יש בה מלאכה.

עין משפט ט.י.

אור"ח סימן תקלז פ"ג

יד. אין מכניסין צאן לדיר בחוה"מ לזבל השדה ^ב, משום שנראה כמזבל בעצמו והוא כחורש שמשביח את הקרקע שתהיה נוחה לזרוע בה. ואם האיני יהודי מכניסין בחוה"מ מותר, ובשבת אסור בנותן לו שכר אפי' שכר מזונו ^ג, וביו"ט יכול ליתן לו שכר מזונו ^ד.

עין משפט כ.

אור"ח סימן תקל"ח פ"ג

א. מי שליקט את זיתיו ונתנם בבית הבד והפכן בענין שנפסדין אם אינו דורכן מיד, ואירע לו אונס לפני הרגל או ששכח או נתעצל שסבור היה שיכול לשהות לאחר הרגל, כיון שזה דבר האבד מותר לסחוט הכל ^א כדרכו בלי שינוי, ה"ה בנתן יינו בבור ומפחד שלא יחמיץ גומר

עצמו כגון טחינה ואפייה וכדומה זה מותר אפי' בשכר אם לא מצא בחנם, דהוי כדבר האבד שמותר בשכר קצוב, כ"כ המ"ב בביאור הלכה. כה"ח אות א'. ובמקום שאסור בשכר הטעם משום דהוי כעובדין דחול. ט"ז ס"ק א' מהב"י. וכל המלאכות אסור לעשותן לצורך עכו"ם אפי' בחנם, ולפ"ז אסור לבשל לצורך עכו"ם. כה"ח אות ב'.

ג. שיש בזה ג"כ טרחא יתירה, וגם שאינו לצורך המועד ואינו דבר האבד, ב"י. ועיין בכה"ח אות י"א.

ס. מברייתא במו"ק דף י"ב וכרבי.

ע. שמראה שניחא לו במלאכתו בשבת והוי דומיא למלאכת מחשבת שאסרה תורה, לבוש. פ. היינו אחר היו"ט דמזונות לא נראה כשכר ממש, וכיון שאינה מלאכה גמורה מותר ביו"ט. מ"א ס"ק י"ג. ובחוה"מ שמותר היינו בבא הא"י מאליו והכניסין לדיר אבל אסור לומר לו. כה"ח אות ס"ח.

צ. ממשנה מו"ק דף י"א, ודעת הרמב"ם שמותר גם להופכן לכתחילה כיון שהגיע זמנן להפוך ואם לא יעשה כן יפסדו הוי דבר האבד.

כדרכו, ובלבד שלא יכוון מלאכתו במועד.

עין משפט ל. אור"ח סימן תקלז פעיף א

א. דבר האבד מותר לעשותו בחוה"מ בלא שינוי ק.

הגה: ובכל דבר שאפשר להקל בטרחה יעשה.

א. ב. בית השלחין שהיא ארץ הצמאה למים שהתחיל להשקותה קודם המועד, מותר להשקותה בחוה"מ שאם לא יתקנה עכשיו תפסד.

אבל שדה הבעל שאין משקין אותה אלא להשביחה יותר, אסור להשקותה.

עין משפט נ.ס. אור"ח סימן תקלח פעיף א

עין לעיל עין משפט כ

דף יב:

עין משפט א. אור"ח סימן תקלז פעיף א

עין לעיל דף יב. עין משפט ל

וְכֵן כֵּרֶם שֶׁהִגִּיעַ זְמָנוֹ לְהַבְצֵר בְּמוֹעֵד בּוֹצְרִים אוֹתוֹ, רַמְבַּ"ם פ"ז הַלָּכָה ג'.
ק. ממשנה מו"ק י"א-י"ב וְכֵרֵב יוֹסִי. וְכֹל דָּבָר שֶׁאִם לֹא יַעֲשֶׂה אוֹתוֹ עַכְשִׁיו יָבֹא לִידֵי הַפֶּסֶד נִקְרָא דָּבָר הָאֲבֵד.

וְאִפְ"י סֶפֶק דְּבֵר הָאֲבֵד מוֹתֵר מִשּׁוּם דַּחַ"מ אִיסוּרוֹ מִדְּרַבְּנָן וְסֶפֶק לְקוּלָּא, מ"מ לִמ"ד שֶׁמִּלֵּאכּוֹת גְּמוּרוֹת אִיסוּרוֹת בַּחוּה"מ מִן הַתּוֹרָה, בְּסִפְיָא אִיסוּר. וְכַתֵּב בְּכַה"ח אוֹת ב' דַּאִין זֶה תְּלוּי אִם הָאִיסוּר מִן הַתּוֹרָה אוֹ מִדְּרַבְּנָן אִלָּא אִם הַדָּבָר קָרוֹב לוֹדָאִי שִׁיבָא לִידֵי הַפֶּסֶד מוֹתֵר אִפְ"י בְּסֶפֶק, וְאִם רְחוֹק שִׁיבָא לִידֵי הַפֶּסֶד אִיסוּר גַּם בְּסֶפֶק, ע"ש. וּבְחֹשֶׁשׁ רְחוֹק שִׁיבָא לִידֵי הַפֶּסֶד יַעֲשֶׂה ע"י עֲכוּ"ם, שֵׁם.

וְבֵית הַדְּפּוּס אִיסוּר לוֹ לְהַדְפִּיס סְפָרִים בַּחוּה"מ, גַּם לְפֹעֵל שֶׁאִין לוֹ מַה לֵּאכּוֹל. כִּיּוֹן שֶׁזֶּה בְּרִשּׁוֹת הַנּוֹתֵן אִיסוּר. כַּה"ח אוֹת ג'.
ר. שְׂדֵי לָהּ בְּמִטֵּר הַשָּׁמַיִם.

עין משפט ב.ג.

או"ח סימן תקלז סעיף טו

טו. אסור לקצור השדה בחוה"מ אם אינו נפסד לאחר המועד^ש, ואם אין לו מה יאכל אפי' מוצא בשוק אין מחייבין אותו לקנות אלא קוצר ומעמר^ת ודש וזורה ובורר כדרכו. ובלבד שלא יעשה דישה בפרות^א, ואם הוא צריך גם לרבים מותר לו לדוש גם בפרות.

עין משפט ד.ה.ו.

או"ח סימן תקלג סעיף א

א. מותר לטחון קמח במועד^ב לצורך המועד ואפי' כיון^ג מלאכתו זו למועד, כמו כן מותר לקצוץ עצים לצורך הבישול^ד.

ב. לא יערים^ה לטחון קמח ולקצוץ יותר ממה שהוא צריך בכוונה, אבל אם הותר הותר דאינו צריך לעשות בצימצום.

ג. אם יש לו לחם מותר לטחון ולאפות פת חמה שהיא טובה יותר^ו.

ש. ואם ישנו חלק נפסד וחלק לא נפסד יש להתיר רק אותו חלק שנפסד לקצרו ולעשותו גורן, אבל לא ידוש אותו, שבזה אין פסידא אם ימתין עד אחר המועד.

ת. ובה אפי' כיון מלאכתו במועד, דלצורך אוכל נפש התירו. ב"י בשם הרא"ש.

א. משום דאושא מילתא, ולדידן שאין דשים בפרות צריך לעשות שינוי אחר. מ"א ס"ק ט"ז.

ב. מברייתא מו"ק דף י"ב, ואפי' שיכול לקנות או לשאול מחבירו קמח טחון מותר לו לטחון, כמ"ש בס"י תקל"ז סעיף ט"ו.

ג. דלצורך אוכל נפש לא אסרו אפי' בכיון מלאכתו למועד. ב"י בשם הרא"ש.

ד. או לחמם הבית וכיוצא, וגם בזה בכיון מלאכתו למועד מותר. כה"ח אות ד'.

ה. ואם הערים, מותר לאכלו דלא מקרי הערמה כיון שאוכל ממנה עכשיו. מ"א ס"ק ב'.

ו. ואפי' שהפת שיש לו יותר נקייה. כה"ח אות י"ג.

עין משפט ז.

י"ד סימן קיג סעיף א

א. דבר שאינו נאכל כמות שהוא חי^ז וגם עולה על שולחן מלכים^ח ללפת בו הפת או לפרפרת^ט שבישלו^י נכרי אפי' בכלי ישראל אסור משום בישולי נכרים.

ז. מגמ' ע"ז דף ל"ח מימרא דרב שמואל בר יצחק אמר רב, ופסקו התוס' והרא"ש והר"ן כתרי לישני להקל. והטעם דעיקר הגזירה משום חתנות ודבר שאינו חשוב כ"כ אין אדם מזמין חבירו עליו. ט"ז ס"ק א'.

ולפ"ז מותר בישול של מומר דמשום חתנות ליכא, אלא שיש עוד טעם המבואר בב"י דשמא יאכילנו דברים אסורים ולפ"ז גם במומר בישולו אסור.

ולפ"ז ה"ה מומר לחלל שבת בפרהסיא או לכל התורה כולה חוץ משתים אלו שדינו כעכו"ם, כמו בסי' ב' סעיף ה', ובסי' קי"ט, וא"כ בישולו אסור. פ"ת אות א'. וכיון שיש פלוגתא בטעמים במידי דרבנן יש להקל בדיעבד. כף החיים אות א'.

ח. לאו דוקא מלכים אלא ה"ה שרים שבארץ ההיא, כ"כ רבינו האר"י ז"ל בספר טעמי המצות פ' עקב ובשער המצות פ' וילך ור"ל אנשים חשובים שראוי מאכל זה לתת לפניהם. כף החיים אות ב'.

ואין לחלק בין דבר שנשתנה מבריותו או לא, וכך הסכימו שאר פוסקים ודלא כהר"ן. ש"ך ס"ק א'.

וקרביים וקורקבן ובני מעיים אסורים משום בישולי עכו"ם. ש"ך ס"ק ב'.

ואפי' קמחין ופטירות אסורים משום בישולי עכו"ם דהם עולים משום פרפרת, כ"כ החכמת אדם כלל ס"ו אות ד', אבל הפר"ח חולק וכתב דאין עולין על שולחן מלכים, וכתב הכף החיים באות ה' דהכל לפי המקום והזמן.

ערמונים אע"פ שרוב אכילתן ע"י צליה מותרים כיון שגם נאכלים חיים, ואין בהם בישולי עכו"ם. ועיין בכף החיים אות ו'.

ט. פ"י אף שאינו עולה על שולחן מלכים ללפת בו את הפת אלא לפרפרת והיינו לקנוח סעודה נאסר משום בשולי גוים, כ"כ הטור, אבל הפר"ח באות ג' חולק וס"ל דדברים הבאים לקינוח בלבד אין בהם משום בשולי עכו"ם וכיון שהשו"ע והטור כתבו לאיסור הכי נקטינן. כף החיים אות ז'.

תבשיל של אורז יש בו משום בשולי עכו"ם. שם באות ח'.

דייסה מחיטים או שעורים כתושין אין בהם משום בישולי עכו"ם. שם באות ט'.

דבר הנאכל כמו שהוא חי אבל אדם אחד אינו יכול לאכלו אלא צלי בטלה דעתו אצל כל אדם ואין בו בישולי עכו"ם ומותר גם לו, ואם להיפך שרובא דעלמא אינם אוכלים אותו חי רק מיעוט אותו מיעוט בטלה דעתם וא"כ גם לדידם יש בו משום בישולי עכו"ם ואסור גם להם. שם באות י'.

ואם יש מקומות שאוכלים אותו חי ומקומות שלא, כל אחד הולך אחר מקומו. שם בכף החיים אות י"א.

ואדם חשוב צריך להחמיר בבישולי עכו"ם גם בדבר שנאכל כמות שהוא חי. כף החיים אות י"ב אף דאיכא פלוגתא.

גבינת גוי מבושלת מותרת דנאכלת חי.

י. ה"ה צלי שדינו כבישול. כף החיים אות ט"ז.

ד נכרי אפי' בכלי ישראל ואפילו בבית ישראל אסור משום בישולי נכרים.

עין משפט זז. או"ח סימן תקלג סעיף ב

ב. ד. מותר לעקור פשתן במועד כיון שראוי לכסות בו האוכלין, וכן לעקור שומשומין שהיבשים שבו ראויים לאכול מיד.

עין משפט טז. או"ח סימן תקלח סעיף ב

ב. ב. מותר להכניס פירותיו בחוה"מ מפני הגנבים ^כ, אם אינם במקום המשתמר ויעשה זה בצינעא ^ל כגון בלילה, ואם הוא דבר שיש בו יותר פירסום בלילה, יכניסם ביום.

הגה: ואם א"א בצינעא יעשה בפרהסיא כי זה דבר האבד.

עין משפט יכ. או"ח סימן תקלח סעיף א

עין לעיל דף יב. עין משפט כ

עין משפט ל. או"ח סימן תקלח סעיף ו

ה. ה. המכוון מלאכתו ^מ והניחה לחוה"מ ועשאה במועד, בי"ד היו מאבדין אותה ממנו ^נ ומפקירין אותה לכל.

כ. גם בזה אם כיון מלאכתו במועד אסור, ויאבדו. כה"ח אות י"ד ממדרכי.

ל. וכל דבר שהפסידו ניכר א"צ בצינעא. כה"ח אות ט"ז.

מ. פ"י שהיה יכול לעשותה קודם המועד או שהיה יכול להניחה ולהתחיל אחר המועד והתחיל סמוך למועד שאם לא יגמרנו במועד יהיה דבר האבד, כ"כ רש"י בגיטין מ"ד ע"ב. מי שנזדמן לו לעשות גבינה בחוה"מ שלא יכול היה לעשותה מקודם ועבר ועשאה אין לקונסו להפקירה אלא ימכרנה כפי מה שעלה הקרן ולא ירויח בה שלא יהנה מן האיסור. כה"ח אות כ"א.

נ. אפי' שזה דבר האבד קונסים אותו שלא לעשותה, כ"כ הטור אבל הרמב"ם כתב דגם אם עשאה מאבדין אותה ממנו, וכ"כ השו"ע.

וואם עבר ועשה בחוה"מ דבר שאינו אבד י"א דאפי' לבנו קנסו חכמים, אבל לדינא כתב הכף החיים באות כ"ח כיון דאיכא בזה פלוגתא אוקי ממונא בחזקת מריה ולא קנסינן לבנו לאבד אותו דבר, ורק אם עדיין לא גמר המלאכה ומת, אם זה דבר האבד אם לא יגמור

הגה: ואם הוא עושה מלאכת אחרים כגון חייט או סופר^פ, היו משמתינ אותו ומלקינ^ע אותו.

ו. מת, לא יקנסו את בנו אחריו^פ. ואם זה דבר האבד מותר לבן לעשותה בחוה"מ אפי' עבר האב וכוון מלאכתו למועד.

עין משפט מ.ג. אור"ח סימן תקלה פעיף ב
עיין לעיל עין משפט ט

אותה הבן, הרי זה גומרה, ע"ש.
ס. וקשה הרי יש לקנסו בשכר פעולתו, וצ"ל שכאן כבר לקחו שכר פעולתו, ועיין בכה"ח אות כ"ו.
ע. הגאון כתב או משמתינ ליה או מלקינ ליה. מ"ב אות י"ט.
פ. ודוקא בעדיין לא זכו בזה בחייו, אבל בזכו בזה בחייו כבר נעשה שלהם, והמחבר מיירי שמת האב קודם שהפקירוהו בי"ד. מ"ב אות כ'.